

Ministrų komiteto Rekomendacija Nr. R (91) 10 valstybėms narėms dėl valstybės institucijų turimų asmeninių duomenų perdavimo trečioms šalims

**MINISTRŲ KOMITETO REKOMENDACIJA NR. R (91) 10 VALSTYBĖMS
NARĖMS DĖL VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ TURIMŲ ASMENINIŲ
DUOMENŲ PERDAVIMO TREČIOMS ŠALIMS¹**

*(priimta Ministrų komiteto 1991 m. rugsėjo 9 d.
461-ame viceministrų lygio susitikime)*

Ministrų komitetas, vadovaudamasis Europos Tarybos statuto 15.b straipsniu, Atsižvelgdamas į Europos Tarybos tikslą siekti didesnės jos narių vienybės;

Pažymėdamas, kad automatizuotas duomenų tvarkymas įgalino valstybines institucijas duomenis, taip pat ir asmeninius duomenis, kuriuos jos renka savo funkcijų vykdymui, saugoti elektroninėse bylose;

Žinodamas, kad naujos automatizuotos technologijos, skirtos tokių duomenų saugojimui, labai palengvina trečių šalių galimybę susipažinti su šiais duomenimis ir prisideda prie didesnio informacijos išplatavimo visuomenėje - Ministrų komitetas tai skatino Rekomendacijoje Nr. R(81)19 dėl galimybės susipažinti su valstybinių institucijų saugoma informacija bei 1982 m. balandžio 29 d. Deklaracijoje dėl išraiškos ir informacijos laisvės;

Tikėdamas, kad surinktų ir valstybinių institucijų saugomų duomenų automatizavimas iškelia būtinybę spręsti jo poveikį asmeniniams duomenims arba asmeninių duomenų rinkmenoms, kurios yra surinktos ir saugomos viešosiose institucijose jų funkcijų vykdymui;

Ypatingai, pažymėdamas, kad asmens duomenų ir asmens duomenų rinkmenų automatizavimas padidino privatumo pažeidimo riziką, kadangi jis suteikia daugiau galimybių telematinėmis priemonėmis susipažinti su valstybinių institucijų saugomais asmens duomenimis arba asmens duomenų rinkmenomis bei palengvina tokių duomenų ir asmens duomenų rinkmenų perdavimą trečioms šalims;

Šiuo tikslu atsižvelgdamas į tai, kad privačiame sektoriuje auga tendencija naudotis valstybinių institucijų saugomais asmens duomenimis arba asmens duomenų rinkmenomis komerciniais tikslais bei į tai, kad valstybinėse institucijose diegiama politika, kurioje numatoma galimybė asmens duomenis arba asmens duomenų rinkmenas elektroninėmis priemonėmis perduoti trečioms šalims komerciniu pagrindu;

Todėl būdamas pasiryžęs skatinti duomenų apsaugos principus, numatytus 1981 m. sausio 28 d. Konvencijoje dėl asmenų apsaugos automatizuoto asmens duomenų tvarkymo atžvilgiu, tam, kad būtų užtikrinta, kad valstybinės institucijos asmens duomenis arba asmens duomenų bylas perduotų trečioms šalims, ypačingai elektroninėmis priemonėmis, pagal įstatymą bei tokių duomenų perdavimas būtų atliekamas imantis duomenų subjekto apsaugos priemonių;

¹ Priėmus šią Rekomendaciją, pagal viceministrų lygio susirinkimų tvarkos 10.2.c straipsnį:

- Airijos atstovas savo Vyriausybės vardu pasiliko teisę laikytis arba nesilaikyti Rekomendacijos priede nustatyto 6.2 principo, 6.3 principo 2 punkto ir 7.1 principo, Norvegijos bei Jungtinės Karalystės atstovai savo Vyriausybių vardu pasiliko teisę laikytis arba nesilaikyti Rekomendacijos priede nustatyto 6.2 principo ir 6.3 principo 2 punkto ,
- Švedijos atstovas savo Vyriausybės vardu pasiliko teisę laikytis arba nesilaikyti Rekomendacijų priedo 6.2 punkto.

Ypatingai, pažymėdamas, kad šie duomenų apsaugos principai turėtų būti taikomi naujajame automatizavimo kontekste, kuris dabar yra būdingas asmens duomenų arba asmens duomenų rinkmenų perdavimui trečioms šalims pagal teisės normas, reglamentuojančias trečių šalių priėjimą prie asmens duomenų arba asmens duomenų rinkmenų;

Valstybių narių vyriausybėms rekomenduoja:

- i. Atsižvelgti į Priede prie Rekomendacijų pateiktus principais visais atvejais, kai asmens duomenys arba asmens duomenų bylos, kurias sukaupė ir saugo valstybinės institucijos, gali tapti prieinamomis trečioms šalims;
- ii. Savo teisėje ir praktikoje deramai laikytis Priede prie šių Rekomendacijų pateiktų principų dėl asmens duomenų arba asmens duomenų rinkmenų automatizavimo ir perdavimo trečioms šalims elektroninėmis priemonėmis;
- iii. Užtikrinti Priede prie šių Rekomendacijų pateiktų principų išplatimą valstybinėms institucijoms;
- iv. Atkreipti valdžios institucijų, įsteigtų pagal duomenų apsaugos teisės aktus arba teisės aktus dėl priėjimo prie viešojo sektoriaus duomenų, į Priede prie šių Rekomendacijų pateiktus principus.

Priedas prie Rekomendacijos Nr.R(91)10

1. Taikymo sritis bei naudojamos sąvokos

- 1.1. Šioje Rekomendacijoje išdėstyti principai taikomi automatizuotam asmens duomenų, kuriuos surenka valstybinės institucijos ir kurie gali būti perduoti trečioms šalims, tvarkymui.
- 1.2. Valstybės narės gali išplėsti šios Rekomendacijos taikymo sritį ir įtraukti į jos reguliavimo sritį duomenis, susijusius su grupėmis, bendrovėmis, asociacijomis, t.t., nepriklausomai nuo to, ar jos turi juridinį statusą ar ne, bei neautomatinio formato asmens duomenis.

Šioje Rekomendacijoje

- 1.3. - Sąvoka "asmens duomenys" reiškia bet kurią informaciją, susijusią su nustatytos arba nustatomos tapatybės asmeniu (duomenų subjektu). Asmuo negali būti traktuojamas kaip "nustatomos tapatybės", jeigu tapatybės nustatymui reikia nepagrįstai daug laiko, kaštų ir pastangų.
- Sąvoka "valstybinės institucijos" reiškia bet kurią administraciją, instituciją, įstaigą arba kitą instituciją, kuri teikia viešąsias paslaugas arba pagal suteiktus viešojo valdymo įgaliojimus vyko viešąsias funkcijas.
Vidaus teisėje "viešojo administravimo institucijų" sąvoka gali būti išplėsta.
- Sąvoka "trečioms šalims prieinamos rinkmenos" reiškia valstybinių institucijų turimas rinkmenas su asmens duomenimis, kurios gali būti perduotos konkrečių interesų turinčioms valstybinėms arba trečioms šalims, ir kurios atitinka bendruosius įstatymus dėl priėjimo prie viešojo sektoriaus informacijos arba informacijos laisvės nuostatas, konstitucines nuostatas bei specialiuosius įstatymus, reglamentus arba precedento teisę, kuri suteikia trečioms šalims priėjimą prie valstybinių institucijų laikomos informacijos, taip pat ir naudojantis oficialiais leidiniais.

- Sąvoka "perdavimas" reiškia priėjimo prie rinkmenų arba asmens duomenų suteikimą, kaip antai: suteikiant teisę jų ieškoti, juos perduoti, platinti arba suteikti nepriklausomai nuo naudojamų priemonių arba terpės.
- Sąvoka "trečia šalis" reiškia juridinį arba fizinį asmenį, kuriam valstybinės institucijos perduoda asmens duomenis, išskyrus kitas viešąsias institucijas.

Vidaus teisėje sąvoka "trečios šalys" gali būti išplėsta.

2. Privatumo ir duomenų apsaugos principų laikymasis

2.1. Valstybinėms institucijoms perduodant asmens duomenis arba asmens duomenų rinkmenas, ypačingai elektroninėmis priemonėmis, šis perdavimas turi būti vykdomas naudojant apsaugos priemones bei garantijas, kurios užtikrintų, kad duomenų subjekto privatumui nebūtų padaryta neteisėta žala.

Ypačingai, asmens duomenys arba asmens duomenų rinkmenos trečioms šalims neturėtų būti perduodamos, jeigu:

- a) taip nenumato specialūs įstatymai, arba
- b) visuomenė neturi prie jų priėjimo pagal teisės normas, reguliuojančias priėjimą prie viešojo sektoriaus informacijos, arba
- c) perdavimas neatitinka vidaus duomenų apsaugos teisės aktų nuostatų, arba
- d) duomenų subjektas nesuteikė laisvo ir žinomai duoto sutikimo.

2.2. Jeigu vidaus teisė duomenų subjektui nenumato atitinkamų apsaugos priemonių ir garantijų, asmens duomenys arba asmens duomenų rinkmenos negali būti perduodamos trečioms šalims tikslams, kurie yra nesuderinami su duomenų surinkimo paskirtimi.

2.3. Asmens duomenų, valstybinių institucijų perduotų trečiai šaliai, tvarkymą turėtų reglamentuoti vidaus teisės aktai dėl duomenų apsaugos.

3. Jautrūs duomenys

3.1. Asmens duomenys, priklausantys vienai iš Konvencijos dėl asmenų apsaugos asmens duomenų automatizuoto tvarkymo atžvilgiu 6 straipsnyje numatytų kategorijų, neturėtų būti laikomi rinkmenoje arba rinkmenos dalyje, kuri yra bendrai prieinama trečioms šalims.

Bet kokia išimtis iš šio principo turėtų būti griežtai apibrėžta įstatyme ir taikoma kartu su duomenų subjekto apsaugos priemonėmis ir garantijomis.

3.2. Principo 3.1. nuostatos neprieštarauja galimybei saugoti trečioms šalims prieinamose rinkmenose kategorijas duomenų, kurie kitomis aplinkybėmis būtų traktuojami kaip jautrūs, tačiau kurie yra susiję su duomenų subjektais, kurie viešajame gyvenime vykdo visuomenės domeniui priklausančias funkcijas ir dėl to jų duomenys yra prieinami trečioms šalims.

4. Bendrai prieinami duomenys

4.1. Tikslai, kuriems duomenys bus renkami ir tvarkomi trečioms šalims prieinamose rinkmenose bei viešasis interesas, pagrindžiantis jų prieinamumą, turi būti nurodytas remiantis vidaus teisės normomis bei praktika.

4.2. Iki duomenų surinkimo arba jo metu duomenų subjektai turėtų būti informuojami pagal vidaus teisės normas ir praktiką apie duomenų rinkimo privalomąjį arba

neprivalomąjį pobūdį, teisinį pagrindą bei tikslus, asmens duomenų tvarkymą bei viešąjį interesą, kuris pagrindžia duomenų prieinamumą.

4.3. Valstybinėms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė išvengti asmens duomenų, kurie yra saugomi visuomenei prieinamoje rinkmenoje bei yra susiję su duomenų subjektais, kurių saugumui ir privatumui kyla itin didelė grėsmė, perdavimo trečioms šalims.

5. Priėjimas prie asmens duomenų bei jų perdavimas elektroninėmis priemonėmis

5.1. Automatizuotas asmens duomenų, laikomų trečioms šalims prieinamose rinkmenose, tvarkymas turėtų būti vykdomas pagal vidaus teisės normas.

Vidaus teisės normos turėtų nustatyti sąlygas, reglamentuojančias duomenų perdavimą bei priėjimą prie jų, jų paiešką tinkle ("on-line").

Automatizuoto perdavimo metu, turėtų būti įdiegtos techninės priemonės, kurių paskirtis yra sumažinti elektroninių užklausimų arba paieškų apimtį, užkirsti kelią neteisėtai asmens duomenų arba rinkmenų su tokiais duomenimis paieškai arba perkėlimui.

6. Trečių šalių vykdomas asmens duomenų, gautų iš trečioms šalims prieinamų rinkmenų, tvarkymas

6.1. Kai duomenų subjektas pagal įstatymus privalo pateikti savo duomenis saugojimui trečioms šalims prieinamose rinkmenose, trečios šalys asmens duomenis turėtų tvarkyti arba gavę atskirą ir žinomai suteiktą duomenų subjekto sutikimą arba laikantis įstatymų reikalavimų.

Tais atvejais, kai yra taikomas reikalavimas gauti sutikimą, duomenų subjektui turėtų būti suteikta galimybė bet kuriuo metu atšaukti savo sutikimą.

6.2. Kai asmens duomenų saugojimas trečioms šalims prieinamose rinkmenose nėra privalomas, duomenų subjektas iki duomenų surinkimo arba rinkimo metu turėtų būti informuotas apie savo teises:

- (a) jo duomenys nebūtinai turi būti saugomi trečioms šalims prieinamose rinkmenose; arba
- (b) jo duomenys gali būti saugomi tokioje rinkmenoje ir perduodami, tačiau jų trečioms šalims neapdorojus; arba
- (c) prieštarauti, kad trečios šalys toliau apdorotų jo duomenis; arba
- (d) jis gali bet kuriuo metu ištrinti savo duomenis.

6.3. Jeigu trečia šalis sukuria rinkmeną, kurioje yra asmens duomenų, gautų iš trečioms šalims prieinamų rinkmenų, tokioms rinkmenoms taikomi vidaus teisės aktų nustatyti duomenų apsaugos reikalavimai, įskaitant ir duomenų subjekto teises.

Ypatingai, duomenų subjektui turėtų būti suteikiama galimybė žinoti apie naujos rinkmenos egzistavimą, jos tikslą bei apie jo teisę reikalauti ištrinti jo duomenis iš atitinkamos rinkmenos.

7. Rinkmenų tarpusavio sujungimas/ derinimas

7.1. Išskyrus tuos atvejus, kai tai leidžia vidaus įstatymai, numatantys atitinkamas duomenų subjekto apsaugos priemones, asmens duomenų, gautų iš trečioms šalims prieinamų rinkmenų tarpusavio sujungimas, ypač sujungimo, suvienijimo arba perkėlimo būdu, siekiant pagaminti naujas rinkmenas, bei trečių šalių turimų

rinkmenų arba asmens duomenų suderinimas arba sujungimas su viena ar keliomis valstybinių institucijų turimomis rinkmenomis, siekiant papildyti turimas rinkmenas arba duomenis, turėtų būti draudžiamas.

8. Duomenų srautas per sieną

8.1. Šios Rekomendacijos principai yra taikytini asmens duomenų, kuriuos surenka valstybinės institucijos ir kuriuos galima perduoti trečioms šalims, perdavimui per sieną.

8.2. Asmens duomenų perdavimui per sieną trečioms šalims, esančioms valstybėje, kuri ratifikavo Konvenciją Nr. 108, ir kurioje veikia duomenų apsaugos įstatymai, neturėtų būti taikomos specialios privatumo apsaugos sąlygos.

8.3. Kai yra laikomasi ekvivalentiškos apsaugos principo, asmens duomenų perdavimui per sieną trečioms šalims, esančioms valstybėje, kuri nėra ratifikavusi Konvencijos Nr. 108, tačiau kurioje veikia teisės normos, atitinkančios šios Konvencijos ir šios Rekomendacijos nuostatas, apribojimai neturėtų būti taikomi.

8.4. Jeigu vidaus teisė nenustato kitaip, asmens duomenų perdavimas per sieną trečioms šalims, esančioms valstybėje, kurios teisės normos neatitinka Konvencijos Nr. 108 arba šios Rekomendacijos, kaip taisyklė, neturėtų būti vykdomas, jeigu:

- a) nebuvo imtasi reikiamų priemonių, įskaitant ir sutartinio pobūdžio priemones, kad būtų laikomasi Konvencijos ir šios Rekomendacijos principų, ir duomenų subjektas neturi galimybės prieštarauti duomenų perdavimui, arba
- b) duomenų subjektas nesuteikė laisvo ir žinomai duoto raštiško sutikimo ir neturi galimybės bet kuriuo metu atšaukti savo sutikimą.

8.5. Turėtų būti imtasi priemonių, siekiant apsaugoti asmens duomenis arba rinkmenas su tokiais duomenimis nuo automatizuoto perdavimo per sieną trečioms šalims duomenų subjektams to nežinant.

9. Koordinavimas/ bendradarbiavimas

9.1. Tais atvejais, kai bendrieji teisės aktai, reguliuojantys priėjimą prie viešojo sektoriaus informacijos, numato priežiūros institucijos įsteigimą tokių teisės aktų įgyvendinimo priežiūrai ir tuo pat metu veikia bendrieji duomenų apsaugos teisės aktai ir yra atskira valdžios institucija, atsakinga už šių teisės aktų įgyvendinimą, atitinkamos institucijos turėtų sudaryti susitarimą tam, kad palengvintų apsikeitimą informacija sąlygų, reguliuojančių asmens duomenų, gautų iš trečioms šalims prieinamų rinkmenų, perdavimą, atžvilgiu.